

พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร
และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

Information Behavior of Students in Languages Communications
and Information Technology Course of General Education Program

กัตตกมล พิศแลงาม*
Kattakamon Pislai-ngam*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามคณะ หลังจากนั้นนำมาสุ่มแบบง่ายตามเพศและชั้นปีจำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ f-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่านักศึกษามีความต้องการสารสนเทศเพื่อนำไปอ้างอิงในงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชา โดยเริ่มต้นค้นคำหรือประโยคที่ต้องการจากโปรแกรมค้นหาค้นหาบนอินเทอร์เน็ต และเลือกใช้อ้างอิงจากเว็บไซต์เป็นหลัก 2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่าเพศและชั้นปี ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คณะ ในด้านการแสวงสารสนเทศ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ : พฤติกรรมสารสนเทศ ความต้องการสารสนเทศ การแสวงสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

Abstract

The objectives of this research were 1) to study information behavior of students in Languages Communications and Information Technology Course of General Education Program and 2) to comparison on information behavior of students in Languages Communications and Technology Course of General Education Program. The sample group was 126 students enrolled in information technology course in the second semester of

* อาจารย์ประจำงานวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

* Lecturer, Office of the General Education, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage.

academic year 2017, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage. selected by Stratified sampling. Tool used in this study were questionnaire for collecting data. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test

The results shown that 1) The study of information behavior of students in Languages Communications and Technology Course of General Education Program was found that the most to search engines on the internet and the resource students depended on the most to search for course related research assignments, students received during the whole academic year in the class. 2) The comparison on information behavior of students in Languages Communications and Technology Course of General Education Program by gender, year and faculty shown there was no difference between gender and year with significant level. However, comparing the behavior in information seeking behavior with statistically significant at the level of .05

Keywords : Information behavior, Information needs, Information seeking, General Education

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีและการสื่อสารก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว สารสนเทศเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา การท่องเที่ยว การเมืองการปกครอง รวมไปถึงด้านเศรษฐกิจและสังคม สำหรับในด้านการศึกษา การรู้สารสนเทศเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นอาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวสารสนเทศเพราะการมีสารสนเทศที่ดีจะส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้อย่างถูกต้องและเกิดจริยธรรมที่ดีในการเรียนรู้ผ่านการสืบค้น การอ้างอิง การรู้เท่าทันสารสนเทศทุกรูปแบบ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ควรออกแบบและจัดการเรียนรู้ด้วยการสอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้สารสนเทศ ในลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีรูปแบบการเรียนแบบสืบเสาะปัญหาเป็นฐาน หรือโครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพตนเองได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การปฏิรูปการศึกษาของไทยมีแนวคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้สารสนเทศ มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนแสวงหา และเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศ คัดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีวิจารณญาณ รู้เท่าทันสารสนเทศและมีทักษะในการสื่อสารและใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถสังเคราะห์สารสนเทศที่ได้รับเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) สารสนเทศที่มีมากมายมหาศาล ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สร้างขึ้น และแบ่งปันกันในสังคมสารสนเทศอย่างกว้างขวาง แต่ผู้เรียนจะสามารถแยกแยะสารสนเทศที่ดี มีประโยชน์ได้อย่างไร เป็นประเด็นที่น่าสนใจ หลายสถาบันการศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ แสวงหาข้อมูลสารสนเทศได้ถูกแหล่ง ประเมินสารสนเทศได้ถูกต้อง และนำสารสนเทศไปใช้อย่างมีจรรยาบรรณ หลีกเลี่ยงการคัดลอกที่ไม่ถูกต้อง (Plagiarism) และอ้างอิงได้อย่างถูกต้องเป็นที่น่าเชื่อถือ

หมวดศึกษาทั่วไป (General Education) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นวิชาพื้นฐานจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการศาสตร์ (Integrated Learning) อันได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ทั้งหมด 9 รายวิชา รวม 30 หน่วยกิต โดยมีรูปแบบการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน (Active Learning) และโครงการเป็นฐาน (Project-based Learning) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดวางแผนได้ในระยะยาว เรียนรู้จากเหตุการณ์ สถานการณ์จริงสามารถรู้เท่าทันและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหนึ่งในกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร ที่บูรณาการสามศาสตร์เข้าด้วยกัน คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการใช้ภาษาและการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น การสืบค้นข้อมูล การรู้สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ ตระหนักถึงความเสี่ยงในสังคมออนไลน์ ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ในการใช้ภาษาและเทคโนโลยี และทำโครงการโดยใช้ภาษาและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมุ่งเน้นทักษะที่เป็นทักษะชีวิต และหนึ่งทักษะที่สำคัญคือ การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) ที่ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูล สารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปอ้างอิงได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อทราบถึงผลการวิจัย อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามเพศ ชั้นปี และคณะ ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 982 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 126 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามคณะ หลังจากนั้นนำมาสุ่มแบบง่ายตามเพศและชั้นปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนการประมาณค่าของลิเกิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดช่วงเป็น 5 ระดับชั้น คือ มีการใช้ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดตามลำดับหลังจากนั้นนำไปหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.89 จึงนำไปใช้งาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

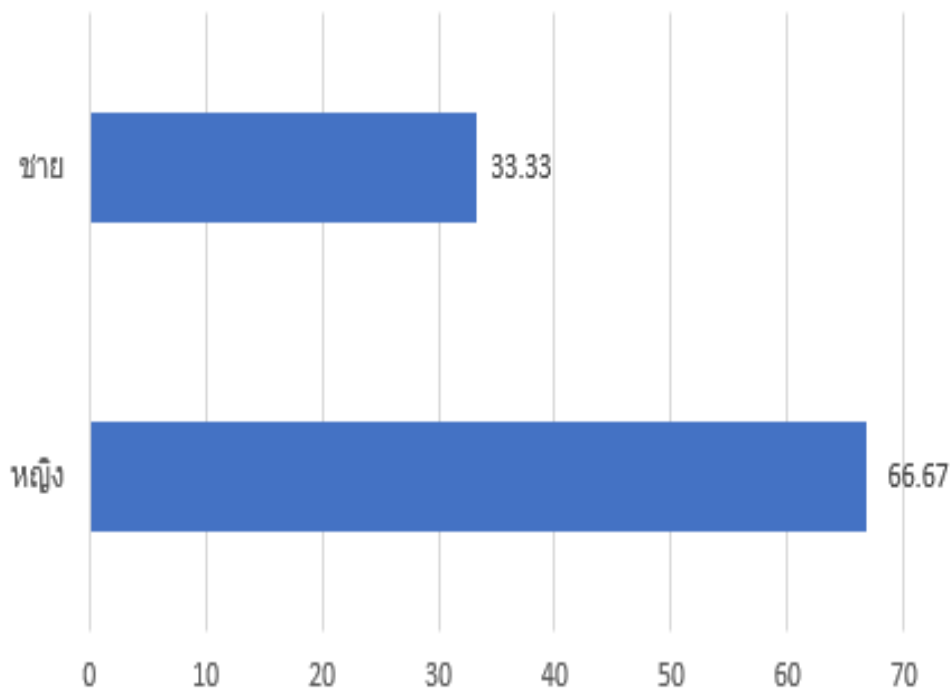
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางระบบออนไลน์ ผู้ตอบแบบสอบถามยืนยันในระบบ คิดเป็นร้อยละ 100 จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 126 คน ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศของหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป หลังจากตรวจสอบขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว นำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่า t-test และค่า F-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และทำการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศและเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชา ภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป สรุปได้ดังนี้

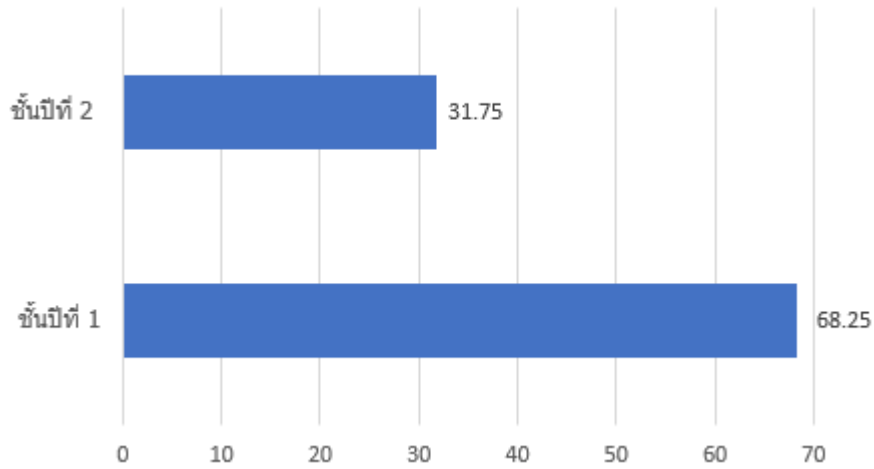
1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา จำนวน 126 คน พบว่า ตอบแบบสอบถามครบทั้ง 126 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.1 จำแนกตามเพศ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศชาย 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเพศหญิง 84 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

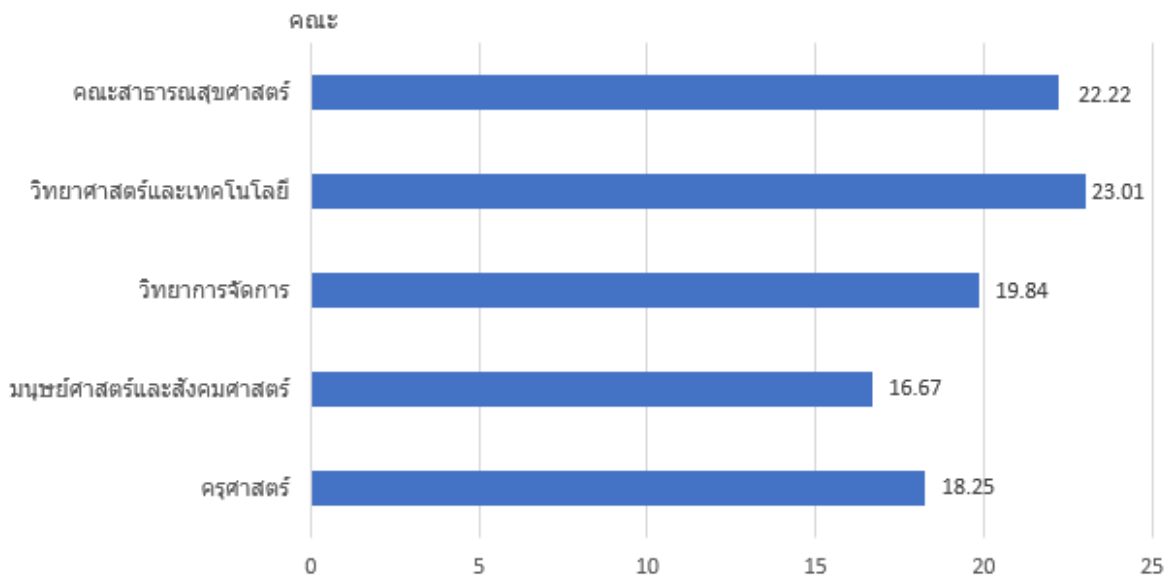
ภาพที่ 1 แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

1.2 จำแนกตามชั้นปี พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามกำลังเรียน ชั้นปีที่ 1 จำนวน 86 คนคิดเป็นร้อยละ 68.25 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 40 คนคิดเป็นร้อยละ 31.75

ภาพที่ 2 แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามชั้นปี

1.3 จำแนกตามคณะ พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามจาก 5 คณะ ดังนี้ คณะครุศาสตร์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 19.84 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 23.01 และคณะสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

ภาพที่ 3 แสดงข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะ

2. พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ความต้องการสารสนเทศ 2) การแสวงหาสารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ และ 4) การใช้สารสนเทศ โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

2.1 ด้านความต้องการสารสนเทศ

ตารางที่ 1 แสดงผลความต้องการสารสนเทศของนักศึกษาในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ความต้องการสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
การค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการศึกษา	4.63	0.59	มากที่สุด
การค้นคว้าสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหา	4.34	0.62	มาก
การค้นคว้าสารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ	4.29	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีความต้องการสารสนเทศสำหรับการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$ SD=0.59) รองลงมา คือ การค้นคว้าสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.34$ S.D.=0.62) และการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ($\bar{X}=4.29$ S.D.=0.73) อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการแสวงหาสารสนเทศ

ตารางที่ 2 แสดงผลด้านการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

การแสวงหาสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อินเทอร์เน็ต	4.52	0.58	มากที่สุด
ห้องสมุด	4.38	0.67	มาก
หอสมุด	3.97	0.49	มาก
ชุมชน	3.39	0.53	ปานกลาง
แหล่งอื่นๆ	3.64	0.59	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาใช้การแสวงหาสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$ S.D.=0.58) รองลงมา นักศึกษาแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งห้องสมุด หอสมุด แหล่งอื่น ๆ ตามลำดับอยู่ในระดับมาก ส่วนการแสวงหาสารสนเทศจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$ S.D.=0.53)

2.3 ด้านการประเมินสารสนเทศ

ตารางที่ 3 แสดงผลด้านการประเมินสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

การประเมินสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
อาจารย์ประจำวิชาแนะนำ	3.83	0.52	มาก
บรรณารักษ์ห้องสมุดแนะนำ	3.47	0.41	ปานกลาง
เว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต	4.59	0.74	มากที่สุด
ฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	3.33	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาใช้การประเมินสารสนเทศจากเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.59$ S.D.=0.74) รองลงมา นักศึกษาประเมินสารสนเทศจากคำแนะนำของอาจารย์ประจำวิชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$ S.D.=0.52) ส่วนการประเมินสารสนเทศจากคำแนะนำของบรรณารักษ์ห้องสมุด ($\bar{X}=3.47$ S.D.=0.41) และฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X}=3.39$ S.D.=0.49) อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านการใช้สารสนเทศ

ตารางที่ 4 แสดงผลด้านการใช้สารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

การใช้สารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
หนังสือ	4.28	0.53	มาก
เว็บไซต์	4.76	0.69	มากที่สุด
ฐานข้อมูล	3.39	0.44	ปานกลาง
แหล่งอื่นๆ	3.46	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาใช้สารสนเทศจากเว็บไซต์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.76$ S.D.=0.69) รองลงมา นักศึกษาใช้สารสนเทศจากหนังสือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$ S.D.=0.69) และนักศึกษาใช้สารสนเทศจากฐานข้อมูล ($\bar{X}=3.39$ S.D.=0.44) และแหล่งอื่น ๆ ($\bar{X}=3.46$ S.D.=0.49) อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า นักศึกษาที่มีเพศและชั้นปีที่แตกต่างกัน ไม่มีพฤติกรรมสารสนเทศที่แตกต่างกัน แต่คณะที่ต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5 และ 6

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ ของนักศึกษาในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามคณะ

ด้าน	ครุศาสตร์ (n=23)		มนุษยศาสตร์ และสังคมฯ (n=21)		วิทยาการ จัดการ (n=25)		วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (n=29)		สาธารณสุข ศาสตร์ (n=29)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.ด้านความต้องการสารสนเทศ	4.49	0.39	4.35	0.18	4.20	0.44	4.14	0.13	4.39	0.31	5.334*	0.000
2.ด้านการแสวงหาสารสนเทศ	4.38	0.58	3.79	0.56	4.51	0.39	4.69	0.22	4.17	0.21	-1.304	0.107
3.ด้านการประเมินสารสนเทศ	3.49	0.33	3.74	0.63	3.49	0.83	4.05	0.38	3.78	0.43	-3.727*	0.020
4.ด้านการใช้สารสนเทศ	4.41	0.31	3.31	0.71	3.39	0.35	4.18	0.21	4.05	0.33	10.717*	0.000
รวมเฉลี่ย	4.38	0.39	3.83	0.62	3.98	0.37	4.49	0.22	4.07	0.19	16.405*	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามคณะ โดยคณะวิทยาศาสตร์ฯ มีพฤติกรรมสารสนเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแสวงหาสารสนเทศ (\bar{X} =4.69) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินสารสนเทศ (\bar{X} =4.05)

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ ของนักศึกษาในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามคณะ

ด้าน	แบ่งกลุ่ม	SS	df	MS	F	sig
1.ด้านความต้องการสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3.319	5	1.067	8.508	0.000*
	ภายในกลุ่ม	14.663	120	0.152		
	รวม	17.982	125			
2.ด้านการแสวงหาสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	23.157	5	1.079	135.092	0.000*
	ภายในกลุ่ม	7.293	120	0.104		
	รวม	30.450	125			
3.ด้านการประเมินสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	9.867	5	3.185	29.803	0.000*
	ภายในกลุ่ม	12.706	120	0.063		
	รวม	22.573	125			
4.ด้านการใช้สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	18.509	5	3.043	86.214	0.000*
	ภายในกลุ่ม	7.012	120	0.103		
	รวม	25.602	125			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	1.519	5	0.503	173.604	0.000*
	ภายในกลุ่ม	0.296	120	0.006		
	รวม	1.815	125			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการเปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศ ของนักศึกษาในรายวิชา ภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามคณะพบว่านักศึกษามีลักษณะที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สรุปได้ดังนี้

1. **การศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป** โดยภาพรวมสามารถสรุปได้ 4 ด้าน ดังนี้ คือ 1) ความต้องการสารสนเทศ 2) การแสวงหาสารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ และ 4) การใช้สารสนเทศ พบว่านักศึกษาในรายวิชา ภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยรวมมีพฤติกรรมสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมสารสนเทศในการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยกำหนดคำค้นหรือประโยคที่ต้องการตามคำสั่งของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา และใช้สารสนเทศเพื่อแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพิศ ศิริรัตน์ และคณะ (2555) นักศึกษามีพฤติกรรมสารสนเทศในการทำบ้าน รายงาน ส่งอาจารย์และผลงานวิจัยของ ชลภัสส์ วงศ์ประเสริฐและคณะ (2556) พบว่าโดยส่วนใหญ่ นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศตามที่อาจารย์เป็นผู้มอบหมายงานให้นักศึกษามากกว่าร้อยละ 50 อีกทั้งผลงานวิจัยของจิรวรรณ ศรีวงษ์ (2559) ที่พบว่านักศึกษาเริ่มต้นการค้นหาคำด้วยโปรแกรมการค้นหาคำด้วยวิธีการกำหนดคำค้นและเลือกใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการบนระบบอินเทอร์เน็ตมากที่สุด นักศึกษาประเมินสารสนเทศที่ค้นได้โดยพิจารณาจากความทันสมัยของสารสนเทศและจะหยุดค้นทันทีเมื่อได้จำนวนรายการอ้างอิงครบตามจำนวนที่อาจารย์สั่งและผลงานวิจัยของนงลักษณ์ ยุทธศิลป์เสวี (2559) ที่ศึกษาพบว่า พฤติกรรมด้านการค้นคว้าเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาต่าง ๆ โดยประเภทของงานที่นักศึกษาได้รับมอบหมายมากที่สุด คือ การนำเสนอผลงานในชั้นเรียนประกอบรายงานและส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมการค้นหาคำแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาค้นได้ในห้องสมุดส่วนใหญ่จะประเมินสารสนเทศว่าแหล่งข้อมูลนั้นมีบรรณานุกรมหรือรายการอ้างอิงหรือไม่ส่วนแหล่งสารสนเทศในเว็บไซต์นักศึกษาจะประเมินจากความทันสมัยของสารสนเทศส่วนพฤติกรรมด้านการค้นคว้าในชีวิตประจำวันของนักศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ค้นคว้าข่าว/เหตุการณ์ปัจจุบันและใช้โปรแกรมค้นหาเป็นช่องทางสืบค้นสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

จากการศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยอภิปรายผลเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1.1 ด้านความต้องการสารสนเทศพบว่านักศึกษาต้องการสารสนเทศเพื่อศึกษามากที่สุด เนื่องจากนักศึกษาต้องการหาข้อมูลเพื่อทำการบ้านส่งอาจารย์ประจำวิชา หาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน และเป็นข้อมูลอ้างอิงในการรายงาน รองลงมา คือ นักศึกษาต้องการสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหา เนื่องจากสารสนเทศสามารถช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น การค้นหาวิธีการแก้ปัญหาด้านการคำนวณ การค้นหาวิธีการสร้างคำสั่งประโยคเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจิรวรรณ ศรีวงษ์ (2559) ที่พบว่านักศึกษามีความต้องการสารสนเทศเพื่อการศึกษา และต้องการสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยค้นคว้าสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจส่วนบุคคลมากที่สุด ส่วนความต้องการค้นคว้าสารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เนื่องจากนักศึกษาใช้ในการค้นคว้าสิ่งที่ต้องการเฉพาะเจาะจง เช่น การดูแลสุขภาพ การสั่งซื้อหนังสือ การเดินทางท่องเที่ยว การรับข่าวสารบันเทิง เพลง ภาพยนตร์ เป็นต้น

1.2 ด้านการแสวงหาสารสนเทศ พบว่านักศึกษาแสวงหาแหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด และเป็นช่องทางแรกที่นักศึกษาเริ่มต้นค้นหา เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมีความทันสมัยและมีสารสนเทศปริมาณมาก ประกอบกับได้ผลการค้นหาอย่างรวดเร็วและตรงกับเป้าหมายที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด อีกทั้งมีความสะดวกในการนำมาใช้งาน ส่วนห้องสมุด หอสมุด ชุมชน หรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ นักศึกษาแสวงหาน้อยกว่า เนื่องจากอุปสรรคเรื่องเวลา การเดินทาง และค่าใช้จ่าย และอาจได้ข้อมูลไม่ตรงกับที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กุลยา สุขพงษ์ไทย (2556) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรมค้นหา เพราะมีความทันสมัยและรวดเร็ว ไม่จำกัดเวลา หรืออุปกรณ์

1.3 ด้านการประเมินสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาเลือกประเมินสารสนเทศจากเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตเป็นหลักเนื่องจากมีความทันสมัยของข้อมูล โดยไม่คำนึงว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือได้มากนักองเพียงใด และนักศึกษาประเมินสารสนเทศจากคำแนะนำของอาจารย์ประจำรายวิชา เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่จะสอบถามจากอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับแรก ดังนั้นอาจารย์จึงต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศอย่างถูกต้อง เนื่องจากหากแนะนำผิดพลาด นักศึกษาจะเลือกประเมินสารสนเทศผิดพลาดตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Head (2013) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาประเมินสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตเป็นหลักเนื่องจากเป็นแหล่งสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย ส่วนการประเมินสารสนเทศในอันดับสุดท้าย คือการสอบถามจากบรรณารักษ์ห้องสมุดเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่รู้จักบทบาทของบรรณารักษ์และเคยใช้บริการบรรณารักษ์แต่ได้คำตอบไม่ต้องกับที่ตนเองต้องการ

1.4 ด้านการใช้สารสนเทศ พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมการรู้สารสนเทศผ่านทางเว็บไซต์มากที่สุด เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมีมากมายมหาศาล สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็วโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาหรืออุปกรณ์ อีกทั้งยังมีความทันสมัย หลากหลายรูปแบบซึ่งสังเกตได้จากการอ้างอิงจากแหล่งออนไลน์ ในการบ้าน รายงาน หรืองานที่มอบหมายให้นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกุลยา สุขพงษ์ไทย (2556) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต มากกว่าแหล่งอื่น ๆ

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา ในรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า เพศที่แตกต่างกันและชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีคณะที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมสารสนเทศที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีด้านที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ ด้านการแสวงหาสารสนเทศ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ เลือกใช้วิธีสืบค้นสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engines) แต่สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ เลือกใช้วิธีการสืบค้นจากห้องสมุดโดยการสอบถามบรรณารักษ์และค้นหาตามชั้นวางหนังสือซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีรวรรณ ศรีวงศ์ (2559) ที่ศึกษา พบว่า เพศ ชั้นปี มีพฤติกรรมสารสนเทศไม่แตกต่างกันแต่คณะมีพฤติกรรมสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้สารสนเทศเพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการรู้สารสนเทศอย่างเข้าใจและถูกต้องโดยจัดการการเรียนการสอนในรูปแบบของการสืบเสาะ ปัญหาเป็นฐาน และโครงการเป็นฐาน แล้วสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ การนำสารสนเทศไปใช้ในการศึกษาและชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

2. ห้องสมุดควรมีบริการทรัพยากรสารสนเทศที่มีหลากหลายรูปแบบบนระบบออนไลน์ เพื่อให้ นักศึกษามีความสะดวก เช่น อ่านหนังสือออนไลน์ ประเภท Textbook e-Book คู่มือคดี บันทึคดีออนไลน์ สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเข้าถึงฐานข้อมูลได้งาน โดยไม่จำกัดสถานที่ (Library-vpn) ไม่จำกัดเวลา และอุปกรณ์

3. อาจารย์ประจำวิชา ควรให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งอธิบาย บทบาทห้องสมุด และบรรณารักษ์ ที่ยังมีความสำคัญต่อการแนะนำเชิงลึกในการรู้สารสนเทศให้กับนักศึกษา เช่น การสืบค้นสารสนเทศอย่างถูกวิธี แหล่งสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ เช่น ฐานข้อมูลของไทย และต่างประเทศ เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักฐานข้อมูลเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ทุกคณะ ทั้งมหาวิทยาลัย เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมสารสนเทศนอกเหนือจากรายวิชาภาษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพียงอย่างเดียว

2. ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในระยะยาวต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ฉบับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กุลยา สุขพงษ์ไทย. (2556, กันยายน-ธันวาคม). พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*,7(3), 106-121.
- ชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ, สมานลอยฟ้า,เพ็ญพันธ์ เพชรศร. (2555, กันยายน-ธันวาคม). พฤติกรรมการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศ*,30(3), 51-69.
- จิรวรรณ ศรีวงษ์. (2559, มกราคม-มิถุนายน). พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุด*,9(1), 79-92.
- ดวงใจ วงษ์เศษ. (2556, เมษายน-มิถุนายน). พฤติกรรมแสวงหาและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์มีชน มหาวิทยาลัยนานาชาติ เอเชีย-แปซิฟิก. *สุทธิปริทัศน์*,27(2), 97-114.
- นงลักษณ์ ยุทธศิลป์เสวี. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). พฤติกรรมสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. *วารสารวิถีสังคมมนุษย์*,4(2), 255-277.
- มยุรี ยาวิลาศ. (2553). *ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพายัพการค้นคว้าแบบอิสระ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*. (2560). *หลักสูตรวิชาพื้นฐานหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหลักสูตรปรับปรุงพุทธศักราช 2559*. ปทุมธานี: ผู้แต่ง.
- สุพิศ ศิริรัตน์, ชุตินา สัจจามันท์, และพวา พันธุ์เมฆา. (2555). การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. *บรรณศาสตร์มศว*, 5(1),26-36.
- Head, A. J. (2013). "Project information literacy: What can be learned about the information seeking behavior of today's college students?". Paper presented at the Association of College and Research Libraries (ACRL) Proceedings 2013, Chicago,